

Verohallinto

VH/4494/00.01.00/2025

Verohallinnon ohje verotarkastuksista

Lausunto luonnoksesta Verohallinnon ohjeeksi verotarkastuksesta

- FA katsoo, että päivitettyyn ohjeeseen tulee sisällyttää maininta tietopyynnön yksilöinnistä ja siitä, että sivullinen voidaan velvoittaa antamaan vain sellaisia tietoja, jotka ovat jo hänen hallussaan tai tiedossaan.
- Uuteen ohjeeseen tulisi FA:n mukaan lisätä kaikki Verohallinnon ja muiden viranomaisten verotarkastusta koskevat ohjeet.
- Ohjeessa olisi syytä mainita myös sisäpiirisäännöksistä pörssiyhtiöiden osalta ja tämän sääntelyn merkityksestä verotarkastuksessa ja verotuksen toimittamisessa.
- Ohjeeseen tulisi koota selkeästi myös verovelvollisen ja verotarkastajan velvollisuudet ja oikeudet sekä verotarkastajan valtuudet ja vastuu.
- Ohjeeseen tulisi lisätä myös verotarkastuksia koskeva oikeuskäytäntö.

Finanssiala ry (FA) kiittää mahdollisuudesta lausua Verohallinnon luonnoksesta verotarkastusta koskevan syventävän ohjeen päivityksestä, ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

1 Tietopyynnön yksilöintivaatimus tulee huomioida ohjeessa

Ohjeluonnoksen luvussa 4 käsitellään sivullisen tiedonantovelvollisuuden hyödyntämistä verotarkastuksessa. Ohjeluonnoksesta puuttuu voimassa olevassa ohjeessa oleva vaatimus siitä, että Verohallinnon tietopyynnöissä tiedusteltava asia tulee yksilöidä niin, että tiedot voi antaa. Tämä verotusmenettelylain 19 §:n sisältämä vaatimus tulisi FA:n mukaan lisätä myös tulevaan ohjeeseen. Samoin ohjeeseen tulisi lisätä maininta siitä, että sivullinen voidaan velvoittaa antamaan vain sellaisia tietoja, jotka selviävät hänen hallussaan olevista asiakirjoista tai muutoin ovat hänen tiedossaan.

2 Verotarkastusta koskevat ohjeet ja periaatteet on koottava ohjeeseen

Uudesta ohjeesta puuttuvat lähes kokonaan verotarkastusta koskevat yleiset verotuksen toimittamisperiaatteet, jotka ovat voimassa olevassa ohjeessa selostettuina asianomaisissa yhteyksissä. Myös verotuksen toimittamisen prosessuaaliset ohjeet puuttuvat ohjeluonnoksesta ja ne tulisi FA:n mukaan syytä koota erilliseen tekstikappaleeseen.

FA:n mukaan ainakin seuraavat voimassa olevan ohjeen 1. luvussa mainitut periaatteet tulisi lisätä ohjeeseen:

- Tarkastustoiminta on järjestettävä niin, että ”se aiheuttaa varsinaisten verojen lisäksi mahdollisimman vähän kustannuksia ja haittaa verovelvollisen toiminnalle”.

- Verovalvonta turvaa sekä veronsaajien etua että verorasituksen oikeudenmukaista jakautumista verovelvollisten kesken.
- Tarkastusten on tarkoitus edistää verovelvollisten kykyä ja halua hoitaa verotukseen liittyvät velvoitteensa mahdollisimman hyvin.
- Verotuksen tasapuolisuusperiaatteen mukaisesti korjaukset tehdään tarvittaessa myös verovelvollisen eduksi (tämä nyt mainittuna 3.1 kohdassa). Verotarkastuksen aikana annetaan lisäksi neuvoja ja ohjausta.
- Verotarkastusten tehtävänä on myös seurata verolakien vaikutusta ja toimivuutta sekä tehdä mahdollisia korjausehdotuksia lainsäädäntöön.
- Tarkastuksen laajuus ratkaistaan etukäteen tehdyn kartoituksen sekä tarkastuksella ilmenneiden seikkojen perusteella.

Uudessa ohjeessa on tekstiin sijoitettuna viittaukset useampaan Verohallinnon ohjeeseen tekstikappaleissa 3.6, 3.7 ja 5.2. Lukijan kannalta toimiva ratkaisu olisi FA:n mukaan koota ohjeen alkuun omaan tekstikappaleeseen kaikki ne Verohallinnon ohjeet, jotka ovat olennaisia verotarkastuksen osalta sekä luonnollisesti myös linkit ohjeisiin. Nyt verotuksen kaikkia osapuolia koskevien keskeisten periaatteiden hahmottaminen jää varsin epäselväksi.

Julkisuuslain ja henkilötietojen käsittelyä koskevan yleisen tietosuoja-asetuksen (GDPR) osalta olisi FA:n mukaan avattava sitä, kuinka ne vaikuttavat verotarkastusten - ja erityisesti vertailutietotarkastuksen - osalta, pelkkä viittaus kohdassa 3.3. VH:n julkaisuun "Tietojen käsittely ja tietosuoja Verohallinnossa" ei riitä. Tässä yhteydessä myös oikeuskäytäntö olisi esiteltävä, jotta verovelvolliset ovat samanarvoisessa asemassa jatkossa.

Ohjeessa on syytä olla maininta myös sisäpiirisäännöksistä pörssiyritysten osalta ja tämän sääntelyn merkityksestä verotarkastuksessa ja verotuksen toimittamisessa. Vaikka salassapitosäännökset koskevat yleisesti verotusta, niin sisäpiirisääntely ei välttämättä ole yleisesti tiedossa.

3 Ohjeeseen on sisällytettävä myös osuudet velvollisuuksista, oikeuksista ja vastuista sekä verotarkastuksia koskeva oikeuskäytäntö

Verotarkastuksen osapuolilla on sekä velvollisuuksia että oikeuksia. Nämä pitää koota omaan lukuunsa. Nyt ohjeessa on esitetty verotarkastuksen esittämis- ja selvittämisvelvollisuutta, jossa molemmilla osapuolilla on sekä velvollisuuksia että oikeuksia, mutta kokonaiskuva jää hämäräksi.

Edelleen ohjeluonnoksesta on poistettu lähes kaikki ne kohdat, joissa vanhassa ohjeessa verotarkastajan tulisi pyrkiä puolueettomaan lopputulokseen ja mm. neuvoa ja opastaa verovelvollista jne. eli päätyä oikeudellisesti oikeaan lopputulokseen. Ohjeluonnoksesta saa sen käsityksen, että verovelvollisella ei ole muita kuin velvollisuuksia ja että verotarkastajalla on ainoastaan oikeuksia.

14.10.2025

Blomqvist Marja

FA katsoo, että verotarkastajan valtuuksia ja vastuuta koskeva osio on siirrettävä ohjeen lopusta ohjeen alkupuolelle samaan lukuun, jossa käsitellään osapuolten velvollisuuksia ja oikeuksia verotarkastuksessa.

FA katsoo lisäksi, että ohjeeseen tulisi koota verotarkastuksia koskeva oikeuskäytäntö.

FINANSSIALA RY

Hannu Ijäs